

Prameny a literatura

Archivní prameny

OSTRUSZKA, Paweł (red.): *Obrazki z przeszłości Polskiej Szkoły Ludowej w Nawsiu*. Návsí 1933.

POPIOŁEK, Franciszek – GOLACHOWSKI, Tadeusz: *Rozsiedlenie ludności polskiej w Księstwie Cieszyńském*, Rada Narodowa Księstwa Cieszyńskiego: Cieszyn 1918.

Soukromá sbírka autora, Rudolf Podzorny. *Entlassungszeugnis*. Knaben-Bürgerschule in Č. Těšín, Český Těšín 28. 6. 1927.

Soukromá sbírka autora, Rudolf Podzorny. *Osvědčení o státním občanství Republiky československé*, Okresní úřad v Českém Těšíně, 28. 2. 1938.

Soukromá sbírka autora, Rudolf Smuž. Deutsches Reich. Arbeitsbuch nr. 431/Orl/8048. Arbeitsamt Teschen, Nebenstelle: Orlau, 9. 4. 1940.

Soukromá sbírka autora, Rudolf Smuž. Książeczka wojskowa nr. 13248/39. Cieszyn 24. 7. 1939.

Soukromá sbírka autora, *Usnesení o důkazu smrti*, Okresní soud v Českém Těšíně, Český Těšín 25. 10. 1946.

Státní okresní archiv Karviná, fond MěNV Český Těšín, pořadové č. 152, BONČEK, Josef: Pamětní kniha. Město Český Těšín 1945–1962.

Státní okresní archiv Karviná, fond: Základní škola a Mateřská škola s polským vyučovacím jazykem Żwirki i Wigury, Těrlicko, NAD: 1440, inventární číslo: neinventarizováno, pořadové číslo: 610, typ kroniky: školní, místní označení: Horní Těrlicko.

- Státní okresní archiv Karviná, fond: Základní škola a Mateřská škola s polským vyučovacím jazykem Žwirki i Wigury, Těrlicko, NAD: 1440, inventární číslo: neinventarizováno, pořadové číslo: 611, typ kroniky: školní, místní označení: Těrlicko. Schul-Chronik II. zweicl. Volksschule in Cierlicko.
- Státní okresní archiv Karviná, fond: Základní škola a mateřská škola s polským jazykem vyučovacím Albrechtice, NAD: 428, inventární číslo: bez inventárního čísla, pořadové číslo: 626, typ kroniky: školní, místní označení: Albrechtice. Schulchronik der öftlichen zweiclassigen Volksschule für beide Geschlechter in Albersdorf.
- Státní okresní archiv Karviná, fond: Základní škola a Mateřská škola s polským jazykem vyučovacím Koperníkova, Dolní Lutyně, NAD: 474, inventární číslo: bez inventárního čísla, pořadové číslo: 539, typ kroniky: školní, místní označení: Dolní Lutyně. Kronika polskiej szkoły wydziałowej Macierzy Szkolnej w Niemieckiej Lutyni od roku 1914. Zápisy pro léta: 1914–1927.
- Śląska Biblioteka Cyfrowa: Książnica Cieszyńska. Signatura C I 034006. *Ustawy towarzystwa „Macierz Szkolna” dla Księstwa Cieszyńskiego*, Cieszyn 1902.
- Śląska Biblioteka Cyfrowa: Książnica Cieszyńska. Signatura TR 056.150. *Interpelacya posła ks. Londzina i towarzyszy do Jego Ekscellencyi pana Ministra wyznań i oświaty w sprawie gwałtów popełnionych na Ottokarze Stroffe, uczniu szkoły realnej w Bielsku*. Haus der abgeordneten. – 152. Sitzung der XXI. Session am 4. Juni 1913.
- Śląska Biblioteka Cyfrowa: *Sprawozdanie Macierzy Szkolnej dla księstwa Cieszyńskiego z pierwszego roku jej istnienia, t. j. 1886 złożone przez Zarząd na walnym zgromadzeniu dnia 18. grudnia 1886*.
- VÚA-VHA, Československé tankové jednotky v SSSR, inv. č. 435, sign. 3/19/3, č. k. 40, Válečný deník 4. samostatného tankového praporu.
- XXIV. *Sprawozdanie Macierzy Szkolnej Księstwa Cieszyńskiego za rok 1909*, Cieszyn 1910.
- Zpráva o stavu českého gymnasia v Místku ve školním roce 1895–96*. Místek 1896.

Periodický tisk a časopisecké studie

- Dziennik Cieszyński* 4, 1909, č. 160.
- Głos ludu śląskiego* 13, 1909, č. 1.
- Gwiazdka Cieszyńska* 1, 1851, č. 1.
- Gwiazdka Cieszyńska* 26, 1873, č. 47.
- Gwiazdka Cieszyńska* 36, 1883, č. 36.
- Gwiazdka Cieszyńska* 42, 1889, č. 29.

- Gwiazdka Cieszyńska* 43, 1890, č. 24.
- Gwiazdka Cieszyńska* 43, 1890, č. 35.
- Gwiazdka Cieszyńska* 43, 1890, č. 36.
- Gwiazdka Cieszyńska* 48, 1895, č. 1.
- Gwiazdka Cieszyńska* 48, 1895, č. 35.
- Gwiazdka Cieszyńska* 62, 1909, č. 28.
- Gwiazdka Cieszyńska* 71, 1920, č. 179.
- Gwiazdka Cieszyńska* 92, 1939, č. 68.
- Gwiazdka Cieszyńska* 92, 1939, č. 69.
- KAPLAN, Karel: *Moskevská jednání o Těšínsku v červnu 1945 (komentované dokumenty)*, in: *Časopis Slezského zemského muzea*, 2001, roč. B 50, s. 35–73.
- LIPOVSKI, Radek: *Biologická a kulturní skladba populací měst Frýdku a Místku v období industrializace v 2. polovině 19. století*, in: *Historická demografie* 32, 2008.
- Miesięcznik pedagogiczny* 20, 1910, č. 9.
- Národní listy* 20, 1880, č. 293.
- Nová svoboda* 1, 26. 5. 1945, č. 19.
- Nová svoboda* 1, 4. 7. 1945, č. 59.
- Nová svoboda* 1, 5. 6. 1945, č. 52.
- SEĎA, Radomír: *Těžké začátky místeckého gymnázia*, in: *Sborník státního okresního archivu Frýdek-Místek*. Frýdek-Místek 2006.
- SPYRA, Janusz: *Kavárna Avion a její předchůdci*, in: *Těšínsko* 2000, č. 2, s. 26.
- SROKA, Irena: *Policyjny spis ludności w rejencji katowickiej (17–23 grudnia 1939 roku)*, in: *Zaranie Śląskie* 3/1969, s. 368.
- SZELONG, Krzysztof: *Plebiscit a otázka sebeurčení těšínského obyvatelstva 1918–1920*, in: *Těšínsko* 1/2001.
- Ślązak* 1, 1909, č. 30.
- Ślązak* 1, 1909, č. 31.
- ŚWIĄTEK, Adam: *Polacy i Rusini o Zjeździe Słowiańskim w Pradze w 1848 roku*, in: *Historica* 7, 2016, č. 1.
- Těšínská práce*, 2. 3. 1946.
- Těšínská práce*, 7. 3. 1946.
- Těšínská pravda* 1, 11. 7. 1945, č. 6.
- Těšínská pravda* 1, 14. 8. 1945.
- Těšínská pravda* 1, 31. 8. 1945, č. 18.
- Těšínské noviny* 1, 25. 7. 1945, č. 12.
- Těšínské noviny* 1, 28. 8. 1945, č. 40.
- Těšínské noviny* 1, 29. 8. 1945, č. 41.
- Tygodnik Cieszyński* 1, 1848, č. 1.
- Tygodnik Głos Ludu* 1, 16. 6. 1945, č. 2.
- Tygodnik Ilustrowany* 16, 1867, č. 413.

Literatura

- ADAMUS, Alois: *Jazyková otázka ve školství na Těšínsku*. Moravská Ostrava 1930.
- BALLA Jaromír: *Pod křídly je Ostrava*. Ostrava 1985.
- BÍLEK, Jiří: *Kyselá těšínská jablíčka. Československo-polské konflikty o Těšínsko 1919, 1938, 1945*. Praha 2011.
- BORÁK, Mečislav – GAWRECKI, Jan (eds.): *Nástin dějin Těšínska*. Ostrava 1992.
- BORÁK, Mečislav: *Na příkaz gestapa*. Ostrava 1990.
- BORÁK, Mečislav: *Svědectví ze Životic. Těšínsko za druhé světové války a okolnosti životické tragédie*. Český Těšín 1999.
- BORÁK, Mečislav: *Zločin v Životicích*. Ostrava 1984.
- BORÁK, Mečislav – ŽÁČEK, Rudolf: „Ukradené“ vesnice. Český Těšín 1993.
- BROŽEK, Ludwik (red.): *Wspomnienia Cieszyńiaków*. Warszawa 1964.
- CHLEBOWCZYK, Józef: *Szkolnictwo na przełomie wieków. O komornikach i głodnych rokach*. Katowice 1984.
- CICHÁ, Irena (ed.): *Těšínské události 19.–21. století / Cieszyńskie wydarzenia XIX–XXI wieku / Teschener Ereignisse des 19.–21. Jahrhunderts*. Český Těšín 2010.
- DROPPA, Anton: *Vzdušnou cestou za slobodou*. Liptovský Mikuláš 2009.
- FRIEDL, Jiří: *Češi a Poláci na Těšínsku 1945–1949*. Praha – Brno 2012.
- GRIM, Emanuel: *Ks. Józef Londzin (3. II. 1862 – 21. IV. 1929). Szkic biograficzny*. Cieszyn 1930.
- GRIM, Emanuel: *Paweł Stalmach. Jego życie i działalność w świetle prawdy*. Cieszyn 1910.
- HALÍŘOVÁ, Martina: *Sociální patologie a ochrana dětství od dob osvícenství do roku 1914*. Pardubice 2012.
- KADŁUBIEC, Karol Daniel: *Gawędziarz Cieszyński Józef Jeżowicz*. Ostrava 1973.
- KANTYKA, Jan: *Na beskidzkich szlakach. Z dziejów walk z okupantem hitlerowskim*. Katowice 1984.
- KIEŁKOWSKI, Wojciech – KASZTURA, Grzegorz: *Batalia o Śląsk Cieszyński. Między stycznem a majem 1945 roku*. Zembrzydowice 2014.
- KLISTAŁA, Jerzy: *Martyrologium mieszkańców Zaolzia w latach 1939–1945. Słownik biograficzny III. P–Ž*. Cieszyn 2014.
- Kolektiv autorů: *Český Těšín 1920–1989. Válečné a poválečné osudy města*. Opava 2011.
- Kolektiv autorů: *Dwudziestolecie wymarszu Legionu Śląskiego w bój o niepodległość 1914–1934*. Cieszyn 1934.
- Kolektiv autorů: *Nasza przeszłość, nasze 125 lat. Macierz Szkolna dla Księstwa Cieszyńskiego*. Cieszyn 2010.
- Kolektiv autorů: *Oběti hitlerovské okupace a války 1939–1945 v okrese Karviná / Ofiary okupacji hitlerowskiej i wojny 1939–1945 w powiecie Karwina*. Karviná 1995.

- Kolektiv autorů: *Walka o duszę polskiego dziecka. Czarna lista sprzedawczyków dzieci polskich w Zagłębiu Ostrawskim na Śląsku*. Polska Ostrawa 1916.
- LENDEROVÁ, Milena – HALÍŘOVÁ, Martina – JIRÁNEK, Tomáš: *Vše pro dítě! Válečné dětství 1914–1918*. Praha – Litomyšl 2015.
- LONDZIN, Józef: *Zaprowadzenie języka polskiego w szkołach ludowych w Księstwie Cieszyńskim*. Lwów – Warszawa 1901.
- MACURA, Józef: *Z dziejów szkolnictwa polskiego na Zaolziu*. Český Těšín 1998.
- MAJER, Petr: *Museli zemřít? Příběhy psané krví*. Bystřice 2017.
- MILATA, Alojzy: *Wiadomości z geografii. Podręcznik do użytku w szkołach ludowych*. Cieszyn 1913.
- NOVÁK, Jiří: *Český Těšín ve staré fotografii*. Český Těšín 1990.
- NOWAK, Krzysztof – PANIC, Idzi: *Ks. Józef Londzin. 1863 1929*. Cieszyn 1998.
- OTIPKA, Martin: *Ostravsko-opavská operace 1945: v paměti českých veteránů*. Ostrava 2010.
- PANIC, Idzi – ROLNIK, Dariusz – KAWULOK, Marta: *1683 – Na ratunek Europie. Udział Rzeczypospolitej i miejsce Cieszyna oraz Ziemi Cieszyńskiej w kampanii wiedeńskiej*. Cieszyn 2013.
- PANIC, Idzi (red.): *Śląsk Cieszyński od Wiosny Ludów do I wojny światowej (1848–1918)*. Cieszyn 2013.
- PANIC, Idzi (red.): *Śląsk Cieszyński w latach 1918–1945*. Cieszyn 2015.
- PODŽORNÝ, Jakub: *Vybrané aspekty druhé světové války na Těšínsku – drama tří národů*. Univerzita Pardubice 2018.
- POPIOŁEK, Franciszek: *Dzieje Śląska Austriackiego*. Cieszyn 1914.
- POPIOŁEK, Franciszek: *Szkice z dziejów Cieszyna*. Katowice 1957.
- RICHTER, Karel: *Válka začala v Polsku. Utajovaná fakta o německo-sovětské agresi*. Praha 2004.
- SIWEK, Tadeusz – ZAHRADNIK, Stanisław – SZYMECZEK, Józef: *Polská národní menšina v Československu 1945–1954*. Praha 2001.
- ŠMOLDAS, Zdeněk: *Českoslovenští letci v boji proti fašismu*. Praha 1987.
- SOSNA, Władysław: *Jan Michejda (1853–1927)*. Cieszyn 1998.
- ŠTAIF, Jiří: *Revoluční léta 1848–1849 a české země*. Praha 1990.
- STANĚK, Tomáš: *Tábory v českých zemích 1945–1948*. Opava 1996.
- STĘPNIAK, Andrzej: *Kwestia narodowa a społeczna na Śląsku Cieszyńskim pod koniec XIX i w początkach XX wieku (do 1920 roku)*. Katowice 1986.
- SVOBODA, Ludvík: *Z Buzuluku do Prahy*. Praha 1960.
- SZEFER, Andrzej: *Prywatna wojna leutnanta Alberta Herznera: Niemiecki napad na Przełęcz Jabłonkowską w nocy z 25 na 26 sierpnia 1939 roku*. Katowice 1987.
- VALENTA, Josef: *Česko-polské vztahy v letech 1918–1920 a Těšínské Slezsko*. Ostrava 1961.

Prameny a literatura

- VANĚK, Miroslav – MÜCKE, Pavel: Orální historie, in: ČECHUROVÁ, Jana – RANDÁK, Jan a kol.: *Základní problémy studia moderních a soudobých dějin*. Praha 2014.
- WAWRECKA, Henryk – SPYRA, Janusz – MAKOWSKI, Mariusz: *Těšín, Český Těšín na starých pohlednicích a fotografiích: Cieszyn, Czeski Cieszyn na starych widokówkach i fotografiach*. Třinec 1999.
- WĘGRZYN, Kazimierz: *Paweł Stalmach. 1824–1891*. Cieszyn 2005.
- ŽÁČEK, Rudolf: *Dějiny Slezska v datech*. Praha 2004.
- ŽÁČEK, Rudolf: *Těšínsko v československo-polských vztazích v letech 1939–1945*. Český Těšín 2000.
- ZDRADA, Jerzy: *Historia Polski 1795–1914*. Warszawa 2005.

Internetové zdroje

- Československo-polský spor o Těšínsko, in: Wikiwand [online], [cit. 2020-4-24], dostupné z: <https://www.wikiwand.com/cs/Československo-polský_spor_o_Těšínsko>.
- Historie, in: Louky nad Olzou [online], [cit. 2018-2-15], dostupné z: <<https://loukynadolzou-cz.webnode.cz/historie2/>>.
- Památník životické tragédie v Havířově-Životicích, in: Muzeum Těšínska [online], [cit. 2018-2-10], dostupné z: <<http://www2.muzeumct.cz/pobocky/pobocky/zivotice.php>>.
- Plukovník v. v. Pavel Švec (1924–2017) – Životopis, in: Paměť národa [online], [cit. 2018-03-07], dostupné z: <http://www.pametnaroda.cz/witness/index/id/590/page/4?locale=cs_CZ>.
- Sibica – szkoła, in: PSP Czeski Cieszyn [online], [cit. 2020-4-15], dostupné z: <<https://www.zsptesin.cz/sibica-szkola/>>.